

Vlaams
Parlement

vergadering **C138**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke
Kansen

van 9 februari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de mogelijkheid tot uitbreiding van de rol van sociale verhuurkantoren (SVK's) en sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) in het kader van het lenigen van de woningnood – 894 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de eventuele toekenning van een sociale lening voor woonboten – 1089 (2016-2017)	7
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de rol van de voedselbanken – 1110 (2016-2017)	10

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de mogelijkheid tot uitbreiding van de rol van sociale verhuurkantoren (SVK's) en sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) in het kader van het lenigen van de woningnood – 894 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Het vinden van een kwaliteitsvolle en betaalbare woongelegenheden is geen eenvoudige opgave. Een woning bouwen, kopen of huren is en blijft een dure aangelegenheid en voor heel wat mensen is het niet mogelijk om daar volledig zelfstandig in te voorzien. Vanuit de Vlaamse overheid worden er dan ook terecht heel wat inspanningen geleverd om het aanbod aan betaalbare woningen te verhogen. Onder meer de verhogingen van de machtigingen voor het financieren van de realisatie van sociale huurwoningen en het blijven inzetten op de activiteiten van de sociale verhuurkantoren (SVK) zijn daar voorbeelden van. Niettemin blijft de nood hoog. De lange wachtlijsten waarmee zowel sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM) als sociale verhuurkantoren geconfronteerd worden, illustreren dat meer dan voldoende.

Er moeten dus bijkomende sociale woningen gerealiseerd worden, maar ook en vooral het aanbod aan woningen dat via huurbemiddeling kan worden aangeboden, moet verder kunnen worden verhoogd. Daartoe dringen zich maatregelen op, zowel gericht op het verhogen van de aantrekkingskracht van de sociale verhuurkantoren naar private verhuurders als naar het garanderen van het bestaan van een woonbemiddelingsactiviteit over heel Vlaanderen. Het verhogen van de aantrekkingskracht van de sociale verhuurkantoren zou onder meer versterkt kunnen worden door hun rol als renovatiebegeleider. Het aantal te verhuren woningen neemt op die manier toe, en bovendien ontstaat door de doorgedreven renovatiebegeleiding een verdere kwaliteitsverhoging van het woningpatrimonium. Door renovaties te laten begeleiden door een SVK zorgt men voor een verhoogd aanbod aan kwaliteitsvolle woningen die na afloop tegen een billijke prijs verhuurd kunnen worden. Het garanderen van een woonbemiddelingsactiviteit over heel Vlaanderen zou dan weer kunnen door de taken inzake huurbemiddeling ook door een sociale huisvestingsmaatschappij te laten gebeuren. Deze laatste hebben immers de nodige expertise inzake het verhuren en beheren van woningen.

U haalt de SVK's altijd terecht aan als een heel belangrijk instrument op onze woonmarkt. Die SVK's verhuren jaarlijks 8000 woningen, maar er is wel een wachtlijst van 35.000 personen die in aanmerking zouden kunnen komen voor het huren van een woning. De federatie van SVK's, HUURpunt, geeft aan nood te hebben aan zo'n renovatiebegeleiding. Net voor de zomer is hierover een hoorzitting georganiseerd in het Vlaams Parlement waar HUURpunt en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) aanwezig waren om daarop aan te dringen.

Minister, welke maatregelen hebt u al genomen om de rol van sociale verhuurkantoren als renovatiebegeleider te versterken? Hebt u daartoe reeds vragen gekregen vanuit de sector van de sociale verhuurkantoren zelf? Zo ja, wat was uw reactie daarop? In welke mate acht u het al dan niet aangewezen om de opdracht van de sociale huisvestingsmaatschappijen uit te breiden naar huurbemiddelingsactiviteiten zoals die thans uitgevoerd worden door de sociale verhuurkantoren? Hebt u dienaangaande reeds enig onderzoek naar de opportuniteit

ervan laten uitvoeren? Ziet u voor- en nadelen aan dergelijke uitbreiding van de SHM-opdracht? In welke mate hebt u vanuit de sociale huisvestingsmaatschappijen zelf al vragen gekregen om hun opdracht in die zin uit te breiden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Christiaens, het begeleiden of ondersteunen van kandidaat-verhuurders of verhuurders met het oog op het verzekeren van woningkwaliteit is een opdracht van een sociaal verhuurkantoor. Dat is ook ingeschreven in het SVK-besluit. Wat valt er onder deze opdracht? Informeren over normen met betrekking tot woningkwaliteit, over de noodzakelijk uit te voeren werken om de woning in overeenstemming te brengen met deze normen en over bestaande maatregelen ter ondersteuning van werken aan de woning. SVK's kunnen deze ondersteuningsopdracht ruimer invullen door effectief ondersteuning en/of begeleiding te bieden bij uitvoering van renovatiewerken of het afsluiten van een renovatiehoofdhuurcontract.

Ik ben me bewust van de vraag vanuit de sector van de SVK's naar een bijkomende rol als renovatiebegeleider. De SVK zou dan de eigenaar-verhuurder ondersteunen bij het volledige renovatieproces. Instaan voor verdere ontzorging van de eigenaar leidt automatisch tot een verruimde, bredere dienstverlening. Ook de aantrekkelijkheid van het SVK-model wordt hierbij vergroot. Ook de woningkwaliteit verhoogt door deze methodiek toe te passen. U weet dat ik nogal voorstander ben van het SVK-model, complementair aan het SHM-model. Ik geloof in SVK's. In het verleden is er veel te weinig op ingezet. U weet ook dat ik sinds 2016 in de begroting jaarlijks in 10 miljoen extra heb kunnen voorzien voor SVK's. We zien ook een stijging – ik durf het woord 'significant' sinds enkele dagen niet meer te gebruiken – van het aantal woningen die in beheer zijn van een SVK.

Momenteel loopt er een evaluatie van het SVK-besluit. Dat gaat ook over de haalbaarheid, zowel technisch als budgettair. In de evaluatie is heel expliciet opgenomen dat de meerwaarde in de regelgeving van de extra opdracht van renovatiebegeleider wordt nagaan. Dat zit dus allemaal in de aangekondigde evaluatie.

Ik wil wel wijzen naar het onderzoek uit 2012 uitgevoerd in opdracht van het Kenniscentrum Vlaamse Steden. Het onderzoek kunt u terugvinden op de webstek van het kenniscentrum zelf. De focus van het onderzoek was hoe de Vlaamse overheid het verbeteren van de samenwerking tussen woonactoren kan ondersteunen.

Zoals u wellicht al hebt begrepen uit mijn initiële antwoord op uw tweede vraag, ben ik er geen voorstander van om de opdracht van de SHM's uit te breiden met huurbemiddelingsactiviteiten zoals die momenteel bijvoorbeeld door SVK's worden uitgevoerd. Er zijn zowel nadelen als voordelen aan gekoppeld. Mevrouw Christiaens, ik ontken ook niet dat er eventuele voordelen zouden kunnen zijn, maar ik zie ook wel bepaalde nadelen. Ik vind die nadelen echt wel belangrijker dan de voordelen. Ze zijn niet in verhouding.

Wat zijn bijvoorbeeld voordelen als men de opdracht zou uitbreiden naar SHM's? Een schaafeffect is een van de voordelen. Personeel dat reeds bij een SHM werkt, dat ook huurbemiddelingsactiviteiten er zou bijnemen, kan worden ingeschakeld bij deze activiteiten. Het kan eventueel leiden tot samenwerking of tot fusies tussen SHM's en SVK's, wat op zich niet zo'n slecht idee zou zijn. Ik geef u een concreet voorbeeld: sommige SVK-werkingen kunnen een beroep doen op meer gespecialiseerd personeel van een SHM bijvoorbeeld voor de bouwtechnische aspecten van het onderhoud, voor de boekhouding, de financiële meerjarenplanning en dergelijke meer. SHM's kunnen inspiratie opdoen bij de SVK's voor bijvoorbeeld het sociaal beleid. Ik bedoel daar bijvoorbeeld begeleiding en inspraak van de huurders mee.

Wat zijn nu concreet de nadelen? Er is een groot verschil in de taakstelling. Wat is, kort door de bocht en samengevat, de grootste taakstelling van een SVK? Prospectie doen om nieuwe woningen in te huren, en een begeleidingstaak. Wat is de hoofdtaak van een SHM? Dat is bijkomende huurwoningen bouwen, dus het aanbod huurwoningen vergroten. De prioriteit in de taakstelling tussen de twee verschilt nogal veel van elkaar. Er is ook een groot cultuurverschil tussen beide sectoren. Ik heb daarnet gezegd dat de hoofdtaak van een SHM het bijbouwen of het renoveren van sociale huurwoningen is, terwijl de hoofdtaak van een SVK er eigenlijk in bestaat om zoveel mogelijk woningen in beheer te nemen. Dat is natuurlijk een heel andere taakstelling.

Collega Christiaens, ik kan u ook nog meegeven dat SVK's op de private huurmarkt woningen huren en die dan doorverhuren aan een kandidaat-huurder. Er wordt dan rekening gehouden met de verschillende wensen van de verhuurder. Dat is natuurlijk ook een verschil met de taakstelling van een SHM.

Men mag ook niet vergeten dat zowel SVK's als SHM's met een aantal uitdagingen worden geconfronteerd. Het is goed dat we meer middelen hebben vrijgemaakt voor de SVK's, maar natuurlijk ook voor de SHM's. Ik ga de cijfers niet herhalen, ze zijn gisteren ook aan bod gekomen, ze zijn u allemaal bekend: 480 miljoen euro op een half jaar tijd extra. Wel is de grootste uitdaging waar de SVK's mee worden geconfronteerd het verder professionaliseren en het in beheer kunnen nemen van meer huurwoningen. De grootste uitdaging van de SHM's in dezen is momenteel hun schaalgrootte na te streven. U kent het Performantie-decreet. Dat wordt normaal gezien morgen door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. Het gaat over de schaalgrootte van minimum 1000 woningen hebben en dergelijke meer.

Wat mij wel aangewezen lijkt, en dat wordt ook door het onderzoek dat ik in het begin van een antwoord heb geciteerd, bevestigd, is dat we nagaan hoe een samenwerking tussen SHM's en SVK's kan worden gefaciliteerd. We zullen dat meenemen in het evaluatiebesluit wat de SVK's betreft.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te vernemen dat u de renovatiebegeleiding zult meenemen in de evaluatie van het SVK-besluit. Ik meen ook begrepen te hebben dat u oor hebt naar die vraag vanuit de sector. De sector verhuurt in totaal 8000 woningen maar er staan 35.000 personen op de wachtlijst. Als ik het begrijp vanuit de sector, doet het zich toch wel vrij vaak voor dat er private aanbieders hun pand graag bij een SVK willen onderbrengen en het laten verhuren in het kader van een SVK, maar men komt dan tot de vaststelling dat er een aantal kleinere of grotere gebreken zijn aan de woning. Ik denk echt wel dat de vraag naar renovatiebegeleiding essentieel is want de private eigenaars hebben dan al de weg gevonden naar een SVK. Ze willen hun pand via het SVK laten verhuren maar omdat ze dan bepaalde werken moeten uitvoeren, haken sommigen af.

Dat is nadelig omdat er dan minder panden op de huurmarkt komen via de SVK's. Zoals u hebt aangehaald, minister, is het ook nadelig voor de woonkwaliteit. We weten uit het Grote Woononderzoek van 2013 dat onze woningen vooral op de private huurmarkt echt wel van slechte kwaliteit zijn. Minder dan de helft voldoet aan onze minimale kwaliteitsnormen. Het zou een win-winsituatie betekenen, zowel voor het betaalbaar wonen, voor de verhuurders als voor de huurders in kwestie indien er middelen worden vrijgemaakt voor de SVK's om in te zetten op renovatiebegeleiding, ontzorging van de verhuurder. De ontzorging is noodzakelijk om de verhuurders over de streep te trekken om hun pand bij een SVK onder te brengen.

Minister, ik heb nog een concrete vraag. Het is goed dat u dat gaat meenemen en dat u er oren naar heeft in de evaluatie van het SVK-besluit. Wanneer zou die evaluatie er zijn? Wanneer mogen we die verwachten? Ik hoop dat u dat meeneemt en dat u de middelen daarvoor vrijmaakt.

Wat betreft de uitbreiding van de opdracht voor de SHM's naar de huurbemiddeling, verwijst u naar de afspraken die gemaakt zijn. Ik noteer dat u zegt dat u achter een verregaande samenwerking en een wisselwerking tussen de SHM's en de SVK's staat.

Ik denk dat die schaalvergroting die u een voordeel noemde – en aan elke beslissing zijn nadelen – en de uitwisseling van expertise, in het globale plaatje tot een meerwaarde leiden. Als we dus verder inzetten op een verregaande samenwerking tussen de SHM's en SVK's, dan is dat goed nieuws. Minister, ik had nog graag van u vernomen wanneer de evaluatie van het SVK-besluit komt? Ik dring aan op het meer dan ernstig overwegen om budgettaire middelen vrij te maken voor de renovatiebegeleiding.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, wat het allerbelangrijkste is, is dat het huuraanbod in het algemeen wordt uitgebreid. Of de huurwoningen nu bij een SVK of privé worden verhuurd, het belangrijkste is de woonkwaliteit. Een SVK heeft zijn rol te spelen en de private huursector heeft ook zijn rol te spelen. Het belangrijkste is dat het huuraanbod in het algemeen wordt uitgebreid.

Wat mij een beetje stoort in de vraagstelling, is dat als de privéhuursector een taak op zich neemt, het niet aan de overheid is om dingen daarvan af te nemen. We moeten de private sector ook zijn rol laten spelen. Er is ook het rentmeesterschap – dat is iets wat hier vaak onderbelicht blijft. Er zijn heel veel makelaarskantoren die ook 'ontzorgen', die ook aan huurbemiddeling doen. Ik denk dat die weg toch ook heel belangrijk is. Als een woning van voldoende kwaliteit is of maar beperkte renovaties heeft, dan kan een verhuurder dit perfect zelf doen. Ik denk dat dit een nuance is die hier zeer zeker moet worden gelegd.

Ik heb in het verleden ook al gezegd dat het belangrijk is dat er ook een samenwerking is tussen de vastgoedsector en de SVK's. Ik merk in de praktijk dat het ook effectief aan het gebeuren is. Er zijn makelaars die eigenaars bij zich krijgen waar de woning echt niet van voldoet, die zelf de mensen naar een SVK sturen. Het is belangrijk dat die wisselwerking er is. Het is belangrijk – en ik herhaal het – dat het huuraanbod in het algemeen wordt uitgebreid en niet dat er een verschuiving komt in de huurmarkt.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): De taakstelling van een SHM en een SVK is inderdaad verschillend.

Wat de renovatiebegeleiding betreft, als ik me niet vergis laat het besluit vandaag toe dat de SVK's zich meer gaan bezighouden met de renovatiebegeleiding. Het kan dus al.

Wat de taakstelling van een SHM in het kader van de huurbemiddeling betreft, zou ik toch willen oproepen om toch wat terughoudend te zijn om iedereen alle opdrachten te geven want het gevaar bestaat dan natuurlijk dat de dingen dubbel of driedubbel gaan gebeuren wanneer het specifiek over huurbemiddeling gehad. Er zijn andere actoren waarmee kan en moet worden samengewerkt zoals bijvoorbeeld een centrum voor algemeen welzijnswerk, zoals OCMW's. Als we iedereen alle opdrachten gaan geven, dan zal dat hoe dan ook het systeem

duurder maken en uiteindelijk zal dat ten koste gaan van de betaalbaarheid van het wonen voor de huurders zelf. Ik denk dat niemand daarbij is gebaat. De vraag die we hier moeten stellen is, waar het nog onvoldoende of niet gebeurt, hoe we ervoor kunnen zorgen dat die verschillende actoren die vandaag al heel duidelijke opdrachten hebben, ook wat huurbemiddeling betreft, beter samenwerken of wat daarvoor nodig is. Dat is de vraag, veel eerder dan iedereen op te zadelen met dezelfde opdracht waardoor we dingen dubbel of driedubbel gaan doen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Er zijn een aantal beschouwingen gegeven waar ik het uiteraard, zeker wat het laatste betreft, helemaal mee eens ben. Collega Anseeuw, dat zal u ook niet verbazen.

Ik ben het ook absoluut eens met de opmerking van collega De Vroe maar daar gaat het dan natuurlijk over – als ik het zo mag noemen – het niet-sociale deel van de huurmarkt. Daar komt het eigenlijk op neer. Wat u zegt, is correct. Er is absoluut een rol voor de private eigenaars op de private huurmarkt of de huurmarkt in zijn totaliteit. Het is natuurlijk zeer belangrijk dat we die rol respecteren. U kent de private huurwetgeving die er aankomt, dus uw opmerkingen zijn meer dan terecht.

Mevrouw Christiaens, u vraagt wanneer u de evaluatie van het SVK-besluit mag verwachten. Ik kan u vertellen dat het Agentschap Wonen samen met HURpunt heeft gezegd dat de evaluatie zal worden afgerond tegen het paasreces.

An Christiaens (CD&V): Collega De Vroe heeft zeker terechte punten, maar, minister, zoals u terecht aanhaalt, gaat het over het sociale gedeelte van de huurmarkt. Dat de private huurmarkt, zowel verhuurder als eigenaar, rechten en plichten heeft, staat hier volgens mij los van.

Collega Anseeuw, u zei dat het in het huidige besluit mogelijk is dat de SVK's aan renovatiebegeleiding doen. Dat klopt en dat gebeurt ook in sommige SVK's, maar de meeste SVK's hebben niet de mogelijkheden en de mensen – lees de middelen – om voldoende in te zetten op de 'ontzorging' van de verhuurder om hun woonpatrimonium uit te breiden.

Minister, dat is de concrete vraag, maar u weet wat ik bedoel. Wij wachten de evaluatie rond het paasreces af.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de eventuele toekenning van een sociale lening voor woonboten – 1089 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Collega's, het wonen op een boot is stevig ingeburgerd, zeker bij onze noorderburen. Zij hebben een traditie in verband met wonen op het water. In Vlaanderen komt wonen op het water minder frequent voor, maar het is wel in opmars. Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) ontvangt steeds meer vragen om langdurig een ligplaats in te nemen. Het gaat hier onder meer over aanvragen van particulieren om op het water te wonen. Ook heel wat

oud-schippers willen na hun carrière op hun boot blijven wonen. Er zijn mensen die ervoor kiezen om een traditionele woning om te ruilen voor een woonboot.

Door een nieuwe wet wordt het vanaf 1 april 2017 mogelijk om, als je een woonboot wilt kopen, ook een hypothecair krediet af te sluiten. Op dat vlak wordt de situatie met 'normaal' vastgoed gelijkgetrokken. Ook voor horeca- of theaterboten wordt een hypothecair krediet mogelijk.

Het Vlaams Woningfonds (VWF) kent sociale leningen toe voor de aankoop of renovatie van een bestaande woning. Voor een woonboot is het vooralsnog niet mogelijk een sociale lening aan te gaan. Minister, ik kan me voorstellen dat er nog maar weinig aanvragen zijn geweest voor sociale leningen voor woonboten maar wat me benieuwt, is de toekomst. Hebt u plannen of overweegt u de mogelijkheid te creëren om ook sociale leningen open te stellen voor woonboten? Als u daartoe bereid bent, welk initiatief zult u opstarten?

De voorzitter: Minister, kunt u de heer Anseeuw uit zijn prangend lijden verlossen? Hij woont in een stad aan zee en wie weet heeft hij plannen voor een verhuis.

Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Anseeuw, u weet dat er in Vlaanderen twee grote instellingen zijn die sociale leningen verstrekken: de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en het Vlaams Woningfonds. De VMSW heeft weet van één vraag om informatie over een sociale lening voor een woonboot. Wat het VWF betreft, werden er de voorbije vijftien jaar twee leningsaanvragen ingediend voor woonboten die niet tot een toekenning van een lening hebben geleid.

U hebt gerefereerd aan een voorstel van collega Peter Dedecker in de Kamer van Volksvertegenwoordiging om hypothecaire kredieten ook toegankelijk te maken voor woonboten. Dat is een federale bevoegdheid. Uw logische vervolgvraag aan mij is dan of ik ook plannen heb om sociale hypothecaire leningen open te stellen voor woonboten. U weet dat momenteel onmogelijk is om voor de aankoop van een woonboot een sociale lening af te sluiten omdat dit niet wordt beschouwd als een onroerend goed of als een woning, zoals vastgesteld in de Wooncode. Hierdoor voldoet de woonboot niet aan de definitie van een woning zoals die is vastgesteld in artikel 2 van de Vlaamse Wooncode en kan er bijgevolg ook geen sociale lening worden toegestaan.

Op zich ben ik absoluut niet gekant tegen het toekennen van een sociale lening voor een woonboot. De verkoop van woonboten zit in de lift, niet alleen in Oostende, maar ik denk ook in andere steden met een rivier of een zee. Mensen tonen ook veel meer interesse voor deze woonvorm, en het kan bovendien een goedkoper alternatief zijn voor een appartement of woning in de stad.

Om hiervoor een sociale lening mogelijk te maken, zal eerst moeten worden nagegaan in welke mate er aanpassingen moeten worden doorgevoerd aan de regelgeving en ook of er bijkomende voorwaarden moeten worden opgelegd voor dit type van verrichtingen. Het is allemaal niet zo heel eenvoudig.

Ik kan verwijzen naar Nederland waar de reguliere banken ook al een aantal voorwaarden hebben opgelegd en ook opleggen voor kredieten. Bijvoorbeeld, in eerste instantie denk ik dan aan de voorwaarden voor een permanente verblijf- of ligplaats – dit is ook niet altijd een evident debat – ook aan de kwaliteitsnormen waaraan deze woonboten moeten voldoen, aan de vaststelling van een nieuwe maximale verkoopwaarde die op deze woonboten is afgestemd en aan de verplichting voor het afsluiten van een all-riskverzekering.

Daarnaast moeten we onszelf ook de vraag stellen of het wel aangewezen is om hiervoor specifieke regelgeving te maken als er weinig tot geen vraag naar is. Maar, collega Anseeuw – en ik hoop dat het u optimistisch, positief en blij gaat stemmen –, ik ben zeker bereid om het verder te laten onderzoeken bij de evaluatie van het stelsel van de bijzondere sociale leningen dat momenteel aan de gang is.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben van nature altijd blij gestemd en het wordt er met uw antwoord alleen maar beter op.

Alle gekheid op een stokje: ik denk dat het goed is dat de nieuwe en interessante evolutie inderdaad kan worden onderzocht om zo het wonen op boten te faciliteren.

Voor de voorzitter wil ik nog verduidelijken dat Oostende inderdaad een mooie en heerlijke stad is. Er wordt met veel boten gevaren maar dat zijn vissersboten – ferry's vooralsnog niet. Het gaat hier niet over ferry's of vissersboten, het gaat natuurlijk over binnenvaart. Maar ik wil u graag eens uitnodigen om het verschil te tonen, voorzitter.

De voorzitter: Bedankt om mijn maritieme kennis bij te spijkeren, mijnheer Anseeuw. Mevrouw Taeldeman, u wilt aansluiten? Ik had dat niet verwacht gezien uw woonplaats.

Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Wij hebben ook een Schipdonkkanaal. Het is de bedoeling om dat Schipdonkkanaal niet uit te breiden, misschien kunnen er dan woonboten...

Ik wou graag iets zeggen over de vraag van collega Anseeuw. Om de vraag wat breder te maken, wil ik graag verwijzen naar de aanpassingen die in 2014-2015 door deze regering zijn doorgevoerd, namelijk de aanpassingen om in aanmerking te komen voor een sociale lening.

Op een bepaald moment moest er worden ingegrepen, want in de vorige legislatuur werden wij telkens geconfronteerd met een uitputting van de kredieten voor sociale woningen. Meestal kregen wij al in april-mei het signaal dat het budget voor een sociale lening was opgesoupeerd. Er is dan een ingreep gebeurd waardoor het nu enkel nog mogelijk is om in aanmerking te komen voor een sociale lening voor de aankoop van een bestaande woning of de renovatie van een bestaande woning.

Minister, het valt mij toch op dat er de voorbije twee jaar geen slechte berichten meer zijn geweest dat de kredieten voor een sociale lening zijn uitgeput. Ik ga er dus van uit dat de meeste aanvragers ook in aanmerking komen voor een sociale lening. Los van het feit dat het wonen op een boot zeker een lovenswaardige manier van wonen is, kan men zich de vraag stellen of het toekennen van een sociale lening, heel specifiek voor deze woonvorm, de meest aangewezen manier is, gelet ook op de cijfers die u in deze commissie geeft, namelijk dat de administratie de voorbije jaren slechts met een drietal aanvragen werd geconfronteerd.

Maar mijn vraag gaat verder. Gelet op het feit dat men budgettair toch binnen de planning zit, denkt u eraan om alsnog de mogelijkheden om in aanmerking te komen voor een sociale lening, uit te breiden? Men zit netjes binnen de kredieten, betekent dat dan dat er nog beschikbaar budget is voor een ander

type van voorwaarden om in aanmerking te komen, of hoort dit eerder thuis bij de evaluatie van het stelsel van sociale leningen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, het antwoord op uw laatste vraag is eenvoudig. Dat wordt wel degelijk meegenomen in het onderzoek. U weet dat bij het begin van de legislatuur een aantal beslissingen zijn genomen en bepaalde zaken zijn uitgesloten voor het krijgen van een sociale woning, bijvoorbeeld nieuwbouw, bouwgrond en dergelijke meer.

Er zijn inderdaad geen negatieve berichten meer in de media over sociale leningen, dat klopt. Dat heeft alles te maken met het feit dat we er 200 miljoen euro hebben bijgestoken, bovenop het bestaande budget. Zo komen we nu aan een budget van 1 miljard euro op een jaar voor sociale leningen.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Wat mevrouw Taeldeman aanhaalt, klopt natuurlijk. Er is vandaag nog maar weinig vraag naar, maar het is wel een opkomende woonvorm. Als we nu onderzoeken op welke manier we dat kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld met sociale leningen, dan is dat verstandig beleid. Het is beter om te anticiperen, zonder te hard van stapel te lopen.

Het antwoord van de minister verheugt me. Mevrouw Taeldeman, ik heb ook niet begrepen uit uw tussenkomst dat u het een slecht idee vindt, alleen dat u wilt dat het goed wordt onderzocht. Dat is ook mijn bekommernis.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de rol van de voedselbanken – 1110 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): De afgelopen maanden konden we vanuit het werkveld rond armoedebestrijding verschillende en uiteenlopende signalen opvangen met betrekking tot de rol, het functioneren en de toekomst van de voedselbanken.

Eerst was er een noodkreet van vrijwilligers die aankondigden dat ze er wilden mee stoppen. Het gebeurt blijkbaar steeds vaker dat mensen niet tevreden zijn met het hun aangeboden voedsel. De betrokken verenigingen gaven aan dat ze zoveel mogelijk rekening proberen te houden met ieders voorkeur en variatie in hun aanbod proberen in te brengen.

Maar we vernamen ook dat men soms een container plaatst waar je niet gewenste goederen in kunt deponeren. Op die manier gaat het voedsel niet verloren en kunnen er nog anderen mee geholpen worden.

We konden verschillende reacties noteren dat voedselbanken voor heel wat mensen letterlijk broodnodig zijn maar misschien niet meer 'van deze tijd' zijn. Aan de andere kant horen we dat de voedselbanken nog nooit zo bevroegd zijn geweest door de bevolking. Nog nooit moesten zoveel mensen aankloppen bij de voedselbanken omdat ze niet over de middelen beschikten om zelf voor voedsel te zorgen.

Dit lijkt contradictorisch, maar hoeft het niet te zijn. Wellicht dringt enige innovatie zich op.

De minister gaf in 2015 reeds aan dat er meer mogelijkheden bestonden om de problematiek rond de voedseloverschotten aan te pakken en te gebruiken om de voedseltekorten mee aan te pakken. Zo kwam er in Antwerpen de website www.schenkingsbeurs.be waar vraag en aanbod beter op elkaar kunnen worden afgesteld ter hoogte van het lokale niveau. Op die manier kunnen zowel de supermarkten als de kleinere lokale handelaars die met overschotten te maken hebben de armoedeorganisaties gemakkelijker vinden en samenwerken om zo min mogelijk voedsel verloren te laten gaan.

Daarnaast zijn er ook de 1 euromaaltijden. De minister ondersteunt verder ook nog het expertisecentrum voor het thema 'Sociaal aan de slag met voedselverlies' omdat er nood is aan het opbouwen van expertise rond de thematiek van voedseloverschotten en de bedeling ervan.

Verder zijn er verschillende centra algemeen welzijnswerk (CAW's) die besloten hebben om te werken rond sociale kruideniers. Ook verschillende armoedeorganisaties hebben deze mogelijkheid al even geleden naar voren geschoven. Via een sociale kruidenier is het mogelijk om mensen nog steeds een bepaalde vorm van autonomie te geven bij het aankopen van voedsel aan een gereduceerde prijs. Het gaat dan om vers voedsel zoals groenten en zuivel, wat vaak het probleem is met de pakketten die worden aangeboden door de voedselbanken. Een sociale kruidenier kan ook, bijvoorbeeld door het aanbieden van een koffiebar, bijdragen tot het hebben van sociale contacten en uitsluiting tegengaan.

Ik stel dat steeds meer steden en gemeenten voor dat model kiezen, alleen is dit vandaag nog niet gebiedsdekkend.

Minister, hoe reageert u op de tegenstrijdige berichten in de media? Welk belang hecht u hieraan? Hoe neemt u dit mee in uw beleid?

Zal de minister de lokale initiatieven zoals www.schenkingsbeurs.be verder uitrollen op het Vlaamse niveau? Wat is hierbij de timing en het ambitieniveau qua regionale spreiding?

Hoe staat u tegenover de resultaten van het expertisecentrum? Op welke manier neemt u deze bevindingen mee in uw beleid? Hoe staat u tegenover het principe van een sociale kruidenier zoals dat vandaag al wordt gebruikt in verschillende steden en gemeenten? Overweegt u om dit model mee te ondersteunen en gebiedsdekkend te maken? Vandaag hangt het een beetje af van goodwill. Moeten we daar niet naar kijken als een soort alternatief, een eigentijdse versie? Misschien is zelfs samenwerking mogelijk met de voedselbanken, maar we moeten dit dan wel kunnen aanbieden van De Panne tot Maaseik. Ik ga ervan uit dat de voedselproblematiek niet lokaal gebonden is.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijnheer Van Malderen, voor ik antwoord op uw vraag wil ik erop wijzen dat de voedselbanken behoren tot het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD), wat een bevoegdheid is van de federale minister Borsus. Niettemin zal ik ingaan op uw vragen.

Voor alle duidelijkheid, ik financier geen voedselbedelingsinitiatieven. Mijn beleid inzake voeding is er voornamelijk op gericht om kwalitatieve en gezonde voedseloverschotten te heroriënteren naar mensen in armoede. U kent daar voorbeelden van. Ik zal ze niet herhalen. Er zijn ook een aantal organisaties en zelfs private

ondernemingen, supermarktketens en dergelijke die zich vrijwillig aangeboden hebben om daaraan mee te werken.

Ik faciliteer op die wijze de verdeling van voedsel naar mensen in armoede. Voedseloverschotten moeten op een efficiënte manier hun weg vinden naar personen die daar nood aan hebben. Daarover zijn we het eens. Ik ondersteun het expertisecentrum KOMOSIE omtrent met project 'Sociaal aan de slag met voedselverlies'. Dit centrum verzamelt, verwerkt en verspreidt kennis omtrent het heroriënteren van kwalitatieve voedseloverschotten naar mensen in armoede. Dit sluit aan bij wat ik gisteren ook heb gezegd tijdens het actualiteitsdebat dat het niet per definitie bewezen is dat er meer mensen naar de voedselbanken gaan omdat er meer armoede zou zijn, maar dat er gewoon meer bekendheid is gegeven aan deze initiatieven.

In Vlaanderen bestaan al heel wat goede initiatieven die geen vooraf samengestelde en verplicht mee te nemen voedselpakketten meer verdelen, maar wel een zo divers mogelijk aanbod trachten te verzamelen, waaruit mensen in armoede kunnen kiezen wat zij nodig hebben en wensen. Ik heb een tijdje geleden een aantal zeer negatieve artikels gelezen over mensen die bepaalde pakketten zouden weigeren. Ik wil daar niet op ingaan, maar wat ik nu zeg, spreekt dit eigenlijk wel een beetje tegen en ik ben het er ook niet mee eens.

Wat is belangrijk om mensen een eigen keuze te kunnen geven? Dat zijn bijvoorbeeld de sociale kruideniers. Onder andere via het ondersteuningscentrum KOMOSIE wordt ingezet op het verspreiden van deze goede praktijken.

Ondanks wat u aangeeft in de vraagstelling over de Schenkingsbeurs, gaat het hier niet om een lokaal initiatief maar over een Belgisch, federaal initiatief, waarvan ik de werking in Vlaanderen ondersteun. Ik heb de ontwikkeling van de interactieve webtoepassing de Schenkingsbeurs bij het begin van deze legislatuur ondersteund. Op 29 oktober 2015 werd deze webtool officieel gelanceerd. Het ondersteuningscentrum KOMOSIE krijgt een jaarlijkse subsidie om deze app verder te onderhouden. Deze app dient om voedseloverschotten te bestrijden door schenkingen aan sociale organisaties te vergemakkelijken, met aandacht voor kwaliteit en voedselveiligheid. Dat laatste mag ook niet uit het oog worden verloren. Diverse organisaties in Vlaanderen kunnen zich registreren om voedseloverschotten te ontvangen. Het gebruik van de app zit in stijgende lijn. In november 2016 – een jaar na de officiële lancering – stond de teller van herverdeelde voeding van het afgelopen jaar op 270 ton, wat redelijk groot is. Ik wou het woord 'significant' gebruiken, maar ik zal ermee oppassen. Dat is een goed resultaat, maar alles kan nog beter.

KOMOSIE wordt door mij gesubsidieerd ter ondersteuning en uitvoering van het beleid inzake de sociale herbestemming van voedseloverschotten. Het expertisecentrum heeft onder andere volgende opdrachten. Ten eerste, het organiseren van de lerende netwerken 'Sociaal aan de slag met voedselverlies' en 'Sociale restaurants'. Ten tweede, ze zijn het aanspreek- en expertisepunt voor de sector. Ten derde, de ondersteuning en sensibilisering van een ruimer publiek en werknemers. Ten vierde, het expertisecentrum bereidt ook het overleg mee voor met diverse stakeholders en actoren op het terrein, dat zich buigt over opportuniteiten voor samenwerking rond 'Sociaal aan de slag met voedselverlies' en voedselhulp in het algemeen. Ik zit dit overleg voor.

Wat zijn de resultaten? Sociale organisaties en lokale besturen zijn steeds meer op de hoogte van elkaars werkzaamheden. Dat is goed. Elk lokaal bestuur kan wel iets leren van een ander lokaal bestuur. We stellen ook vast dat er meer samenwerking ontstaat tussen de lokale besturen, wat een doelstelling was van dit centrum.

Ik kom tot uw vraag over de sociale kruidenier. In mijn beleidsnota heb ik reeds aangegeven dat in het kader van voedselverlies en voedselhulp, ik vertrek van een emancipatorische visie op armoedebestrijding. Dat is al duidelijk gebleken uit het antwoord dat ik vandaag al heb gegeven. Dit houdt onder andere in dat goederen niet steeds gratis moeten worden aangeboden. Iedereen naar eigen vermogen laten bijdragen, is een goed principe, het laat mensen meer in hun eigenwaarde, ook mensen in armoede. 'Naar eigen vermogen' kan bij wijze van spreken 1 cent zijn. Bovendien laat de methodiek van de sociale kruidenier mensen in armoede toe om zelf de producten die zij nodig hebben, te kiezen. Ik heb daar in het begin van mijn antwoord ook naar verwezen.

Collega Van Malderen, ik geloof absoluut in sociale kruideniers. Toen ik nog schepen van sociale zaken was en voorzitter van het OCMW van Antwerpen, heb ik er zelf een aantal opgericht. Er bestonden er al, dat was niet alleen mijn idee. Ik heb gewoon de goede praktijken uit het verleden in Antwerpen voortgezet. Ik ben het met u eens dat die een belangrijke rol kunnen spelen, maar ik denk dat het echt wel een lokale aangelegenheid is, die we niet vanuit Vlaanderen moeten organiseren.

Ik kan u wel meegeven dat KOMOSIE concreet een Lerend Netwerk 'Sociaal aan de slag met voedselverlies' organiseert, waar ook de bestaande goede praktijken met elkaar kunnen worden uitgewisseld en we zo tot meer samenwerking komen.

Geloof ik in het concept van de sociale kruidenier? Ja, absoluut, maar ik denk dat de lokale besturen, zeker vanuit het budget Welzijn – u hebt zelf verwezen naar CAW's, als ik me niet vergis – voldoende worden gefinancierd om dergelijke initiatieven op touw te kunnen zetten. Ik denk niet dat dat nog meer vanuit Vlaanderen moet gebeuren, maar dat de lokale besturen het best geplaatst zijn om dat te doen en zij ook de meeste expertise hebben en kunnen aanvoelen waar er nood aan is en waar niet.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, als ik mijn nota's snel nakijk, ben ik het voor twee derde met u eens, wat opmerkelijk is en niet zo vaak gebeurt. Ik ben blij dat u het niet eens bent met het beeld dat op een gegeven moment in de media is gecreëerd van de ondankbare arme die dan eten krijgt en het dan nog weggooit. Ik denk dat we het wat dat betreft absoluut met elkaar eens zijn. Er is een karikatuur gemaakt die volgens mij meer schade berokkent dan dat ze goed doet.

Het punt dat we hebben willen maken, is het volgende. Ik weet uiteraard dat de voedselbanken federale bevoegdheid zijn, maar we pleiten voor een meer innovatief model om om te gaan met voedseloverschotten, maar ook vanuit een emancipatorisch model dat vertrekt vanuit eigenwaarde, ook van mensen in armoede, om keuzes te maken als het gaat over iets essentieels als voedsel.

Wel hebben we vragen bij het volgende. We hebben gezien dat een aantal pilootprojecten zijn opgestart en waarin goede resultaten worden geboekt, voor zover ik uit uw antwoord kan afleiden en evengoed uit de signalen die we op het terrein krijgen. Dan heb je een expertisecentrum dat probeert om in dat lerend netwerk zaken die goed werken op te pikken en te verspreiden. Maar daar stopt het heel vaak. We hebben echt nood aan een uitrol, aan een gebiedsdekkende aanpak. Er zullen best wel plekken zijn waar er meer mensen in armoede zijn dan op een andere plek, maar als je in armoede zit, zou iets essentieels als voedsel niet afhankelijk mogen zijn van de geografie. Dat is eigenlijk een mensenrecht. Als je het vanuit die benadering bekijkt, zouden we toch werk moeten kunnen maken van een uitrol van die projecten. Ik ben heel blij met het significante getal van 270 ton dat via de app werd verspreid. Ik hoop dat daar ook een trend achter zit. Alleen moet je kijken naar welk gebied we dekken. Is er

een mogelijkheid om dat ook naar andere werkingsgebieden te kunnen uitbreiden?

Waar ik het minder met u eens ben – maar ik wil dat onder dat een derde houden – is met uw opmerking, die u gisteren ook hebt gemaakt, dat de stijgende vraag bij de voedselbanken veroorzaakt zou zijn door een grotere bekendheid. We hebben evenveel signalen uit het werkveld dat er zich wel degelijk een uitdieping van armoede bij bepaalde groepen voordoet waardoor de vraag naar iets heel essentieels als voedsel zich bij meer mensen sterker stelt. Ik wil vragen om daar meer onderzoek naar te doen en dat eens te bevragen. Dan kunnen we dat debat onder ons voor mijn part sluiten. Als u gelijk hebt, dan hebt u gelijk, maar ik krijg andere signalen uit het terrein. Laat ons eens bekijken wat daar de reden van is.

Weer ben ik het met u eens als u zegt dat de sociale kruidenier een goed alternatief is, dat dat emancipatorischer werkt, mensen de vrijheid geeft om te kiezen en de eigenwaarde vergroot. Ik heb zelf in mijn inleiding die punten naar voren gebracht. Maar dan kom ik op het punt waar ik het niet met u eens ben, dat is waar u zegt dat het vooral een lokaal gegeven is. U zegt dat de CAW's genoeg worden gesubsidieerd om dat te kunnen opzetten. Als ik naar het terrein kijk, dan zie ik vooruitgang. Alleen gaat die traag en is die lang niet gebiedsdekkend. Als je het vanuit de ogen van een arme bekijkt, dan maakt het toch niet uit of je in Aalst of in Dendermonde woont, waar een sociale kruidenier is, maar dat in andere gemeenten daarrond waar ook heel veel armoede bestaat, er niets aanwezig is. Er zijn meer steden en gemeenten in Vlaanderen waar er niets aanwezig is dan wel. Ik roep u op om dat eens te bekijken vanuit de ogen van wie met die problematiek echt wordt geconfronteerd, dan zou men misschien een andere benadering hebben die ook innovatief is. Dan kijken we vanuit een rechtenperspectief.

Dan zeg ik niet dat u al die sociale kruideniers zelf moet gaan openen, laat staan uitbaten, maar misschien kunt u wel een stimulerend beleid voeren, of kunt u sensibiliseren en zich proactief opstellen bij de steden en gemeenten om dit te faciliteren en om in functie van cijfermateriaal te vertrekken vanuit rechten in plaats van de veeleer toevallige aanwezigheid van goodwill en financiële middelen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, ik sluit mij aan bij wat u zegt over deze problematiek, namelijk dat de sociale kruidenier het goede werkinstrument is en dat daar verder voor geopteerd moet worden. Ik weet dat u daar in Antwerpen ondersteuning aan hebt gegeven als OCMW-voorzitter. De voedselbanken in het Antwerpse werden vroeger ook provinciaal ondersteund. Dit is een federale bevoegdheid, en ik merk wel met de wijzigingen van de zesde staatshervorming dat dit uitdovend wordt en dat die mensen in de problemen dreigen te geraken. Ze kregen ondersteuning in verband met de opslag van hun materiaal en bij de verdeling ervan. In het kader van deze armoedeproblematiek moeten we schouder aan schouder de problemen die opduiken, proberen op te lossen. Daarom wil ik u vragen of het op dit punt ook niet mogelijk zou zijn om overgangsmaatregelen te onderzoeken en uit te werken.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Mijnheer Van Malderen, wat betreft de gebiedsdekkende spreiding van de sociale kruideniers, ben ik het met u eens dat dit de ideale situatie is die we moeten nastreven. Maar we hanteren een andere invulling van het begrip 'gebiedsdekkend'. Dat hoeft volgens mij niet noodzakelijk te betekenen dat er in elk van de 308 Vlaamse en in de 19 Brusselse gemeenten een sociale kruidenier is. Ik weet niet of u dat precies bedoelt, maar dat lijkt mij een nauwelijks haalbaar doel. 'Gebiedsdekkend' betekent voor mij dat we in een regio

waarin mensen zich relatief gemakkelijk moeten kunnen verplaatsen, tot dergelijke sociale initiatieven moeten kunnen komen. Daarvoor denk ik dat het beleid dat nu gevoerd wordt, al ondersteunend is. Men gaat inderdaad niet vanuit Brussel met vlagjes op de kaart bepalen waar er idealiter een sociale kruidenier moet komen. Dat zou niet werken. Het zijn per definitie initiatieven die van onderuit en vanuit lokale betrokkenheid moeten groeien. Het ondersteunende van het beleid zit daarin dat er met verschillende partners afspraken zijn over hoe we het armoedebeleid, het welzijnsbeleid, het sociaal beleid in concreto uitrollen. Dan gaat het over subsidiëring, erkenning, projectoproepen. Dat zijn evenveel signalen naar alle mogelijke partners en personen in preciaire situaties om daar gebruik van te maken. De sociale kruideniers die ik heb bezocht, zijn ook zo tot stand gekomen, zij het met steun van welzijnswerk, vanuit een CAW of een ander privaat initiatief. In dat opzicht is het beleid al ondersteunend en we moeten goed bekijken wat we met 'gebiedsdekkend' bedoelen. We moeten ook toegeven dat er veel geld gaat naar partnerorganisaties om dit sociale beleid uit te voeren. Dat is volgens mij een juiste keuze.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Van Malderen, op mijn initiatief is een overleg opgestart, dat al een tijdje aan de gang is, over voedselhulp in het algemeen. Mee aan tafel zitten armoedeorganisaties, supermarkten en veilingen om nog tot betere resultaten te kunnen komen. Het is goed dat we dat organiseren, want zoals ik gisteren nog heb gezegd in een ander debat: alles kan beter.

Mijnheer de Kort, het klopt dat bepaalde voedselbanken vroeger door de provincies werden ondersteund. Het kabinet van minister Vandeurzen heeft onderhandelingen gevoerd en minister Vandeurzen heeft ondertussen ook toegezegd dat de financiële ondersteuning van die voedselbanken, die in het verleden door de provincies financieel ondersteund werden, door hem gecontinueerd zal worden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): De ideale situatie is daarnet aangehaald, en dat zou effectief moeten zijn dat iedereen die daar behoefte aan heeft, op een respectvolle manier die vrije keuze waarborgt, toegang heeft tot kwaliteitsvol vers voedsel. We zijn het er allen over eens dat de formule van de sociale kruidenier daartoe bijzonder geschikt is. Hoe komen we tot die ideale situatie?

Mijnheer De Bruyn, ik ben het met u eens dat het niet de bedoeling is dat er in iedere gemeente een sociale kruidenier wordt opgezet. Misschien is dat niet haalbaar qua schaalgrootte. Maar we hebben in Vlaanderen wel de figuur van de zorgregio's. We zouden minstens met elkaar moeten kunnen afspreken dat je binnen een zorgregio aan mensen moet kunnen garanderen dat daar die vorm van dienstverlening en hulp aanwezig is. Als we daar al zouden geraken, zijn we al een heel eind op weg naar die ideale situatie. Minister, dan roep ik u, net als iedereen, op om daar stimulerend in te werken. Laten we kijken waar er blinde vlekken zijn, en dit vanuit het perspectief van de mensen die het nodig hebben.

Er zijn partners. Er is blijkbaar overleg. Minister, laat ons aan die kar trekken en laat ons effectief eens werk maken van een gebiedsdekkende benadering, een rechtenbenadering vanuit de ogen van iemand die het nodig heeft. Dan hebben we misschien niet de ideale situatie, maar dan zullen we de wereld wel iets beter hebben gemaakt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.